

Asiakassuunnitelmatyö lastensuojelun jälkihuollossa

Nuori on asiakassuunnitelman tähti – meillä on yhdessä vastuu aikuistumisen tuesta

MITÄ?

Asiakassuunnitelmatyö on tärkeä osa suunnitelmallista lastensuojelun jälkihuoltoa. Suunnitelma on palvelulupaus nuorelle. Asiakassuunnitelman laatimisesta vastaa hyvinvointialueen lastensuojelun jälkihuolto. Tukea toteuttavat tarvittaessa monet toimijat. Yhteistyö toimijoiden välillä auttaa yhteensovittamaan ja turvaamaan nuorelle ja hänen läheisilleen tarjottavat palvelut.

Asiakassuunnitelmaan kirjataan yhteistyössä nuoren ja tuen tarjoajien kanssa jälkihuollon tuen tarpeet, tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi. Suunnitelmaan kuvataan, millä palveluilla tai tukitoimilla tarpeisiin vastataan sekä miten suunnitelman toteutumista seurataan. Asiakassuunnitelmatyö voidaan toteuttaa esimerkiksi tässä kortissa kuvatulla tavalla **kolmivaiheisena prosessina**.

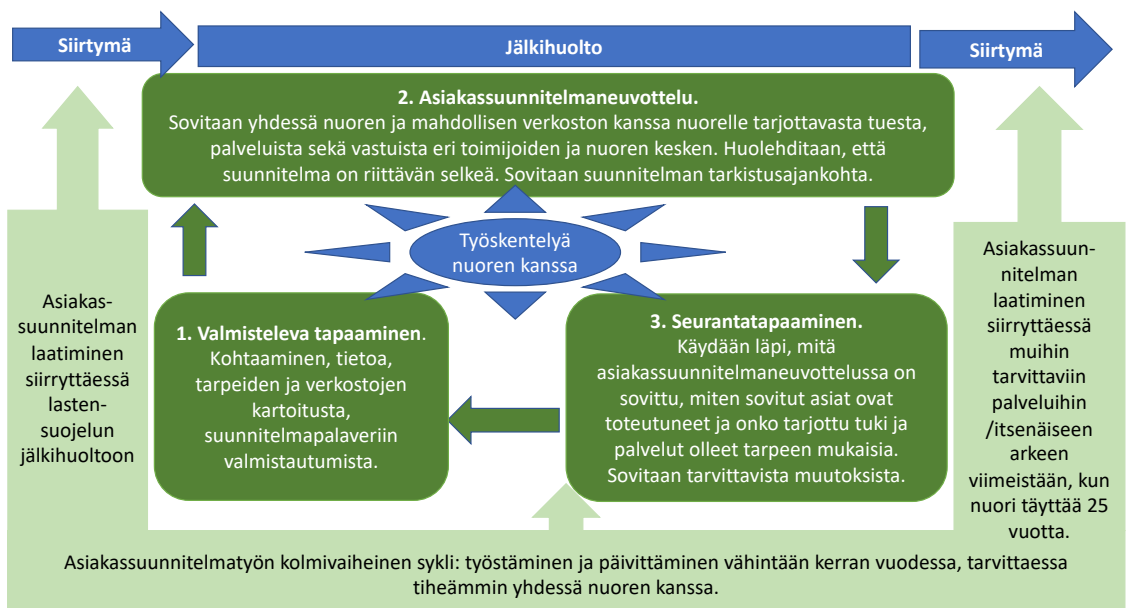
MIKSI?

Kolmivaiheinen asiakassuunnitelmatyöskentely on nuorilähtöinen ja **vahvistaa nuoren osallisuutta, toimijuutta sekä auttaa häntä hyödyntämään jälkihuollon mahdollisuudet**. Prosessissa varmistetaan, että nuorella on riittävästi tietoa oikeuksista, mahdollisuuksista sekä tarjottavasta tuesta ja hän voi itse toimijana vaikuttaa oman elämänsä kulkuun. Prosessityöskentely lisää asiakassuunnitelmatyön laatua.

MITEN?

Asiakassuunnitelmatyö voidaan jakaa kolmeen vaiheeseen:

1. valmistelemaan tapaamiseen
2. asiakassuunnitelmaneevotteluun
3. seurantatapaamiseen

Katso lisää: Lastensuojelulaki 30 § Lastensuojelulaki 417/2007 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®

Asiakassuunnitelma aikuistumisen tueksi -mallinnus

<https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/asiakassuunnitelma-aikuistumisen-tueksi>

Tarkista, toteutuuko lupaa pyytävä työote ja suunnitelmallinen yhteistyö asiakassuunnitelmatyöskentelyssä.

Valmisteleva tapaaminen

- ✓ Jälkihuollon työntekijä ottaa yhteyttä nuoreen ennen asiakassuunnitelmaa. **Tutustumiselle** varataan riittävästi aikaa. 3X10D elämäntilannemittari on yksi keino jäsentää elämäntilannetta.
- ✓ Varmistetaan nuoren riittävä **tiedonsaanti oikeudesta** jälkihuollon tukeen. Apuna voi käyttää esitettä Lastensuojelun jälkihuolto on sinun oikeutesi.
- ✓ Kartoitetaan yhdessä läheisverkosto. Sovitaan, keitä asiakassuunnitelmaan kutsutaan.
- ✓ Sovitaan asiakassuunnitelman neuvotteluun nuorelle **turvallinen paikka ja työskentelytapa sekä sopiva aikataulu**.
- ✓ Sovitaan neuvottelun kulusta. Kuullaan nuorten toiveita ja mahdollistetaan luovuus!
- ✓ **Dialogisilla työtavoilla** voidaan edistää kaikkien kuulluksi tuloa sekä turvallista neuvottelua.

Asiakassuunnitelman neuvottelu

- ✓ Asiakassuunnitelman neuvotteluun osallistuvat huomioivat nuoren taustan ja **vahvistavat toiveikkuutta** sekä nuoren omaa päätöksentekoa.
- ✓ Työntekijät puhuvat kunnioittavasti mahdollisista haasteista ja **kertovat vaihtoehtoista**.
- ✓ Varmistetaan nuoren mahdollisuus saada omat mielipiteensä kuuluviin.
- ✓ Asiakassuunnitelmaan laaditaan yhdessä **konkreettiset tavoitteet** sekä **huolehditaan selkeästä kielestä** neuvottelussa ja asiakirjassa. Varmistetaan tavoitteiden nuorilähtöisyys.
- ✓ **Toimijat sopivat yhteydenpidosta**. Varmistetaan se, että sovitut vastuut toteutuvat.
- ✓ Jälkihuollon työntekijä varmistaa, että nuorella **ymmärrys siitä mitä on sovittu ja mikä on seuraava askel**. Asiakassuunnitelmaa on hyvä kirjata yhdessä nuoren kanssa.
- ✓ Sovitaan suunnitelman **jakelusta** osallistujille.

Seurantatapaaminen

- ✓ Nuori saa neuvottelun jälkeen kirjallisen suunnitelman luettavaksi. Nuori voi kommentoida asiakassuunnitelmaa ja ehdottaa tarvittaessa muutoksia. Jälkihuollon työntekijä ottaa yhteyttä nuoreen asiakassuunnitelman jälkeen **riittävän pian** (esim. 1–2 kk kuluttua) neuvottelusta nuoren tuen riittävyyden ja sopivuuden varmistamiseksi sekä asiakassuunnitelman sujumisen arvioimiseksi. Kerrataan yhdessä, mitä on sovittu. Tarvittaessa ollaan yhteydessä nuoren verkostoon tai sovitaan lisätuesta.

Jälkihuollolla tarkoitetaan sijaishuollon tai pitkän avohuollon sijoituksen päättymisen jälkeen tarjottavaa kokonaisvaltaista tukea lapselle tai nuorelle aina 25 ikävuoteen saakka.

Lapsella ja nuorella on oikeus tukeen ja se on nuorelle vapaaehtoista.

Lastensuojelun jälkihuoltoon siirtymisen valmistelu aloitetaan viimeistään puoli vuotta ennen siirtymää yhdessä nuoren, sijaishuollon ja jälkihuollon työntekijöiden sekä tarvittavan läheis- ja ammattilaisverkoston kanssa.

Asiakassuunnitelmaan kirjataan nuoren keskeiset palvelut, osallistujien näkemykset nuoren tilanteesta ja hyvinvoinnista nykyhetkellä sekä tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi.

Jälkihuollon asiakassuunnitelmassa suunnitellaan esimerkiksi asumisen tukea, toimeentulon turvaamista, itsenäistymisvarojen käyttöä ja psykososiaalista tukea. Tuen tarve on yksilöllinen.

Asiakassuunnitelman ja työskentelyn sisältö rakentuu ja muuttuu nuoren tarpeiden mukaan. Kun työllistymiseen ja opintoihin liittyvät asiat ovat ajankohtaisia, niiden suunnitteluun käytetään aikaa. Jos nuori on tulossa vanhemmaksi, rakennetaan tuki nuoren voimavaroja vahvistavaksi.

Nuorille olisi hyvä tarjota mahdollisuutta käydä työntekijän kanssa läpi omaa elämää ja kokemuksia lastensuojelusta. Lisäksi heille kannattaisi tarjota myös vertaistukea ja mahdollisuutta osallistua ryhmätoimintaan.

Jos nuori muuttaa toiselle paikkakunnalle, jälkihuollon työntekijä varmistaa nuoren jälkihuollon jatkumisen uudella paikkakunnalla sekä yhteistyön neuvotteluineen.

Lisätietoja

Lastensuojelun käsikirja: Jälkihuolto – Lastensuojelun käsikirja – THL

Lastensuojelun jälkihuollon asiakassuunnitelma Sosmeta – Asiakirjarakenteet – Lastensuojelun jälkihuollon asiakassuunnitelma (thl.fi)

Pesäpuu (2001) Toivoa täynnä. Asiakassuunnitelmat nuorten jälkihuollon tukena.

2023